

ԹԲԻԼԻՍԻ. ՀՈՒԾ-ԵՐԵԿՈ` ՆՎԻՐՎԱԾ ՄԵԾ ԵՂԵՌՈՒ 108-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՒՅԻՆ

(Ակիզը՝ 1-ին էջում)

Վեց Հայոց ցեղասպանության 108-րդ տարելիցի օրը հոգևոր հոգի ոգեկոչման հուշ-երեկո:

Միջոցառմանը մասնակցում էին Վրաստանի խորհրդարանի առաջին փոխնախագահ Գիա Կոլսկին, Ախալքալաքիի, Նինոծմինդայի, Ծալկայի, Մարմեռուիի, Ախալցիխեի մունիցիպալիտետների տեղական ինքնակառավարման նախարարների ներկայացուցիչներ, Վրաստանում հավատարմագրված մի շարք երկրների դեսպաններ եւ դիվանագիտական կորպուսի ներկայացուցիչներ, բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, վիրահայ համայնքի ներկայացուցիչներ, այլ իյուրեր:

Դիշատակի միջոցառմանը ելույթով հանդես եկան Վրաստանում Հայաստանի դեսպան Աշոտ Սմբատյանը, Գ.Լեռնիծի անվան վիացական գրականության պետական թանգարանի տնօրին Լաշա Բարբառնեն (ելույթի տեքստերը՝ աննշան կրթատումներով, տես 4-րդ էջում):

Հայոց ցեղասպանությունը վերապատճի ժառանձ նկարչուի հունա Օհանջանովան հուշ-երեկոյի հյուրերին ներկայացրեց իր ընտանիքի պատմությունը: Միջոցառման իրենց բարձր կատարողական արվեստով հան-



դես եկան երեւանցի օպերային երգչուիի, սովորանո Հասմիկ Բաղդասարյան-Դոլուխանյանը, Ախալքալաքի դաշնամուրային դպրոցի արդեն ճանաչման արժանացած սաներ, միջազգային մրցույթի դափնեկիրներ, երիտասարդ դաշնակահարներ 16-ամյա Անահիտ Ստելլացին եւ 12-ամյա Արմեն Կարապետյանը:

Միջոցառման ավարտին, Վիրահայոց թե-

մի առաջնորդ Տեր Կիրակոս վարդապետ Դավթյանը, Վրաց Ուղղակար Եկեղեցու Ախալքալաքիի, Կոմուրդոյի եւ Կարիի թեմի միտրոպոլիտ Նիկոլոզ Փաշուաչվիլին եւ Հայաստանում ու Վրաստանում Վատիկանի Սուրբ Աթոռի նվիրակ, արտակարգ եւ լիազոր դեսպան արքեպիսկոպոս ժողեւ Ավելին Բնուանկուրը իրենց աղոթքներն ուղղեցին առ Աստված հայցելով Հայոց Մեծ եղեռնի նահատակված սրբերի բարեխոսությունը:

Բարեխոսական ապար

Նախամաշայության լորության

Accessory prayer



ԱՇՈՏ ՍՄԲԱՏՅԱՆ. «ՃԱՆԱՌՈՒՄ Է, ՈՐ ԲԵՐՈՒՄ Է ՀԱՇՏԵՇՄԱՆ»

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐ ՂԵՍՊԱՍ
ԱՇՈՏ ՍՄԲԱՏՅԱՆԻ ԵԼՈՒՅԹԸ ՆՎԻՐՎԱԾ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՍՈՒԹՅԱՆ
108-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻ ՀՈՒԾ-ԵՐԵԿՈՅԻՆ



մենք պետք է այս հիշողությունը փոխանցենք սերնդեսերունը:

Այեւս ողջ չեն այդ հանցագործության ականատեսները, այժմ հիշելու մեր ժամանակ է:

Այն, ինչ կատարվեց 1915 թվականին, Առաջին համաշխարհային պատերազմի ստվերում, ամբողջ աշխարհի աչքի առաջ, հայ ժողովրդի մեծամասնության նկատմամբ մարդկության պատմության այն սակավ սեւ էջերից մեկն է, որը որակվել է որպես Ցեղասպանություն:

Այն, որ մենք հիշում ենք եւ հարգանքի տուրք մատուցում, դուանով որեւէ մեկին մեղադրյալի աթոռին չենք նստեցնում: Ցեղասպանություն իրագործողներն այեւս ողջ չեն, իսկ նրանց երեխաներին ու բռներին այդ մեղքը չենք կարող փոխանցել:

Այսօր՝ ապրիլի 24-ին, արդեն 108-րդ անգամ ամբողջ աշխարհով մեկ մենք ոգեկոչում ենք Օսմանյան կայսրությունում 1915 թվականին տեղի ունեցած Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակը: Հիշում եւ մեր հարգանքի տուրքը ենք մատուցում, որի սեւ ապահովությունը կամ վրեժի մասին: Բայց Ցեղասպանության զոհերի ժառանգները իրավունք ունեն ակնկալելու պատմական փաստերի ու նաեւ պատմական հանցանքի ճանաչումը:

(Ժարուհակություն՝ 5-րդ էջում)

ԼԱՇԱ ԲԱՔՐԱԶԵ. «ԱՅԼԵՎՍ ԵՐԲԵՔ ՉՊԵՏՔ Է ԹՈՒՅԼ ՏԱՆՔ ՆՄԱՆ ԱՂԵՏ»

ԹԲԻԼԻՍԻԻ Գ. ԼԵՂՆԻՉԵՐԻ ԱՆՎԱՆ ՎՐԱՑԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԹԱՍԳԱՐԱՆԻ ՏՆՈՐԵՆ ԼԱՇԱ ԲԱՔՐԱԶԵՐԻ ԵԼՈՒՅԹԸ

1922 թվականի հուլիսի

21-ի ուշ երեկոյան, Թբիլիսիի Զերժինսկու (այժմ՝ Վրաց ճանաչված պատմաբան Պավլե Ինգորողվայի անվան), Արտահերթ հանձնաժողովի շենքից ընդամենը 100 մետր հեռավորության վրա, հաճախակի կրակոցների ձայն լսվեց: Փողոցում ընկած էր չորս ողի եւ մեկ վիրավոր: Նրանց թվում էր Սմերի Զեմալ-փաշան՝ Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ երիտրությունի դեկավար «Եղակի» անդամ եւ հայերի, հույների, ասորիների ու արամեացիների կոտորածների գլխավոր պատասխանատուներից մեկը:



Ենթադրվում է, որ նա սպանվել էր հայ Վրիժառուների կողմից՝ «Նեմեսիս» գրորդության շրջանակներում, որը նախաձեռնվել էր դաշնակաների կուսակցության կողմից հայերի բնաջնջման մեջ մեղավորներին գտնելու եւ մահապատճի ենթարկելու նպատակով:

Դրանից մեկ տարի առաջ՝ 1921 թվականի մարտի 15-ին, 24-ամյա Սույնոն Թեհերյանը Բեռլինի Հարդեն-

բերդ փողոցում սպանել էր Մեհմետ Թալեաթ-փաշային, ով Երիտրության «Միություն եւ առաջադիմություն» կուսակցության պարագլուխներից մեկն էր եւ «Եռապետության» անդամ, ինչպես եւ Ձեմալ փաշան: Բերլինի դատարանը անմեղ ճանաչեց Թեհերյանին, ում աչքի առաջ բռնաբարել ու սպանել էին նրա երկու քույրերին, սպանել մորն ու եղորը, իսկ ողջ ընտանիքն (ավելի քան 80 մարդ)՝ սպանդի ենթարկել:

(Ժարուհակություն՝ 5-րդ էջում)

ՃՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ ՄՏԱՐԴԻԳԻ ԵՆ

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ ՄՏԱՐԴԻԳԻ ԵՆ

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԱՋՎԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱՎԱԿԱՐԵՑ
ՎՐԱՍՏԱՆԻ 2022 թվականի ժողովրդագրասկան ցուցանիշները: Անուսնությունների, ամուսնալուծությունների, ծննդիության եւ մահացության վերաբերյալ ծառայության տվյալները բավական մտահոգիք են:

Սիամամանակ, 2022 թվականին գրանցված անուսնություն, ինչը 12,5 տոկոսով ավելի է 2021 թվականի համապատասխան ցուցանիշից: Առաջին անուսնության միջին տարիքը կանանց համար 29,4, տարեկանն է, տղամարդկանց համար՝ 31,9-ը:

Սիամամանակ, 2022 թվականին գրանցված անուսնությունների թիվը կազմել է 14 հազար 098, ինչը 32,3 տոկոսով ավելի է 2021 թվականի համապատասխան ցուցանիշից:

Ինչ վերաբերում է ծննդիության վիճակագրությանը, ապա 2022 թվականին Վրաստանում նորածիննե-

նախորդ տարվա համեմատ, մինչեւ 25 տարեկան մայությունը ծնված երեխաների տեսակարար կշիռը 27,2 տոկոսից նվազել է մինչեւ 26,5 տոկոս, 25-39 տարիքային խմբում մայությունը տեսակարար կշիռն աճել է 69,2-ից 69,6 տոկոս: Այս է նաև պատվում նաեւ 40 և ավելի բարձր տարիքը մայությունը շրջանում, որոնց մասնաբաժնը 3,6 տոկոսից հասել է 4 տոկոսի:

Հատկանշական է, որ 2022 թվականին առաջին երեխայի ծննդյան ժամանակ մոր միջին տարիքը որոշվել է 26,4 տարին:

Ըստ վիճակագրական ծառայության տվյալների, 2022 թվականին Վրաստանում մահացությունների թիվը 6 799-ով ավելի է ծնունդների թվից:

Վիճակագրության համաձայն, 2022 թվականին, 2021 թվականի համեմատ, մահացածների թիվը նվազել է 18,0 տոկոսով եւ կազմել 49 հազար 118 միավոր:

Նշենք, որ Covid-ի համաճարակի պատճառով 2021 թվականին մահացություններ, նախորդ տարիների համեմատ, աճել է:

ՄԻՍՈՆ ԿԻԼԱԶԵ